

Către: **DI Igor DODON**, Președintele Republicii Moldova
DI Ion CHICU, Prim-Ministru al Republicii Moldova
DI Serghei PUȘCUȚA, Viceprim-Ministru, Ministru al Finanțelor

Copie: **DI Dorel NOROC**, Secretar de stat, Ministerul Finanțelor
DI Peter MICHALKO, Șef al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova

Nr. ___/20-AD din 07 aprilie 2020

Ref.: Nota de poziție EBA Moldova privind unele măsuri fiscale aprobate prin angajarea răspunderii Guvernului

Stimați Domni,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și urări de bine, și exprimă mulțumire Guvernului pentru efort de a implementa unele măsuri fiscale pentru reducerea impactului economic cauzat de situația epidemiologică COVID-19.

Salutăm faptul că Guvernul a luat în considerare mai multe propuneri venite din partea EBA Moldova atât în ceea ce ține de măsuri pentru suportul mediului de afaceri în perioada de criza COVID-19, cât și în partea aferentă măsurilor de politica fiscală pentru anul 2021. În acest sens, ne bucurăm că prin *Proiectul de lege privind instituirea unor măsuri de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență și modificarea unor acte normative* (în continuare – „Proiect de lege”) aprobat de către Guvern în data de 1 aprilie 2020 au fost aprobate unele măsuri prezentate de către mediul de afaceri prin EBA Moldova, cum ar fi:

- Simplificarea procesului de confirmare a rezidenței de către persoana juridică nerezidentă și prelungirea termenului de aplicabilitate a acestuia, ce va micșora povara administrativă,
- Reducerea cotei TVA de la 20% la 15% pentru sectorul HORECA pentru a asigura susținerea companiilor din sectorului HORECA,
- Prelungirea termenului de declarare și achitare a taxelor locale pentru trimestrul I până la 25 iulie 2020,
- Permitearea spre deducere integrală a cheltuielilor cu donații îndreptate spre conturile bancare a Ministerului Finanțelor sau a instituțiilor medico-sanitare în legătura cu situația epidemică,
- Instituirea mecanismului de subvenționare pe perioada stării de urgență, pentru companii, în dependența de motivul sistării activității, prin acoperirea parțială sau totală a sumelor de impozite salariale.

Totodată, constatăm cu regret că unele din măsuri pe care le considerăm importante și esențiale pentru a sprijini mediul de afaceri în situația prezentă nu au fost considerate la implementarea Proiectului de lege, iar unele din masuri introduse au pus și mai mare povară fiscală asupra unor sectoare de economie. Înțelegem contextul de urgență în care a fost elaborat Proiectul de lege menționat mai sus, totodată insistăm asupra necesității revizuirii unor măsuri incluse în proiect de lege, imperative pentru mediul de

afaceri în prezenta situație de criză. În acest sens, prezentăm în continuare lista de măsuri pe care o considerăm necesară să fie inclusă în următorul pachet de măsuri privind legislația fiscală:

1. **Solicităm excluderea “taxei de lux” în mărime de 2,5%** pe veniturile aferente vânzării de servicii de telefonie fixă, stabilită prin Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000, **cu revizuirea concomitentă a nivelului cotei pentru „taxa de portabilitate”** introdusă prin Proiectul de lege prin aducerea acesteia la nivelul de 30% din plata lunară de operare și întreținere a bazei de date centralizate pentru realizarea și implementare portabilității numerelor (așa cum a fost propus prin proiectul de lege privind măsuri de politică fiscală trimis spre consultare a mediului de afaceri în data de 17 martie 2020). Considerăm că păstrarea taxei de 2,5% cu introducerea unei taxe noi de portabilitate reprezintă o măsură este una nejustificată și discriminatorie, care majorează semnificativ povara fiscală și așa excesivă exclusiv asupra sectorului de comunicații electronice, sectorul strategic pentru economia națională. Mai mult, solicităm clarificarea expresă a faptului, ca taxa de portabilitate nu va fi percepută la fel de la operatori de telefonie mobilă, ci doar de la companii care efectiv administrează procesul de portare a numerelor.
2. **Solicităm asigurarea aplicării uniforme și echitabile a legislației pentru contribuabili, măsurile de susținere în perioadă stării de urgență să fie aplicabile și pentru persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției.** În acest, solicităm ca prevederile incluse în Art. I, Art. II și Art. XXIII al Proiectului de lege să fie aplicabile atât agenților economice, cât și persoanelor care desfășoară activitate profesională. Această solicitare vine din motivul că persoanele ce practică activități profesionale, la fel ca și agenți economici, au fost nevoiți să instituie regim de staționare sau șomaj tehnic pentru personalul său administrativ, precum și efectuează donații în scopul prevenirii, eradicării și combaterii COVID-19. Or, reieșind din textul actual al Proiectului de lege, persoanele care practică activitatea profesională sunt puși în condiții neechitabile în comparație cu alți contribuabili. Considerăm imperativ ca Proiectul de lege să fie ajustat prin extinderea aplicabilității măsurilor de susținere și asupra persoanelor care practică activități profesionale.
3. **Solicităm revizuirea mecanismului de subvenționare pe perioada stării de urgență, pentru companii și persoanele care desfășoară activitate profesională, în dependența de motivul sistării activității, prin acoperirea parțială sau totală a sumelor de impozite salariale.** Menționăm că propunerea de implementare unei astfel de măsuri a venit din partea EBA Moldova în contextul existenței unor dificultăți din partea mediului de afaceri în perioada stării de urgență ce țin de disponibilitatea lichidităților, iar pentru perioada apropiată multe entități și persoanele care desfășoară activitate profesională deja analizează opțiunea de se împrumuta de la băncile comerciale. În acest context, mediul de afaceri are nevoie de o susținere din partea statului pentru a se asigura că mijloacele bănești disponibile la acest moment sunt folosite la maxim și fără costuri adiționale pentru achitarea drepturilor salariale angajaților săi. Or, condiția impusă de proiect de lege ce ține de necesitatea achitării efective a impozitelor salariale pentru a putea beneficia de subvenție ar putea să creeze necesitatea suportării /asumării costurilor adiționale de finanțare din partea companiilor și persoanelor care desfășoară activitate profesională, iar în contextul actual, capacitatea lor de creditare este limitată, dat fiind, de asemenea lipsa de predictibilitate, inclusiv a evoluției economice pe termen scurt și mediu a agentului economic și a pieței în ansamblu. Mai mult, considerăm extrem de important de menționat că în momentul actual ne

aflăm doar la începutul crizei care ar putea să se extindă pe următoarele câteva luni, perioada în care majoritatea companiilor și persoanelor care desfășoară activitate profesională nu vor avea intrări de mijloace financiare necesare menținerii statului de personal. Având în vedere aceste argumente, considerăm imperativă revizuirea modului de acordare a subvenției în cauză, fără a fi necesară plata efectivă a impozitelor respective de către companii și persoanele care desfășoară activitate profesională.

4. **Considerăm necesară extinderea mecanismului de subvenționare pe perioada stării de urgență, pentru companii și persoanele care desfășoară activitate profesională, care nu și-au sistat activitate.** O astfel de măsură ar susține și ar încuraja companiile și persoanele care desfășoară activitate profesională care au continuat activitatea, chiar înregistrând pierdere. Astfel, statul va motiva companii și persoanele care desfășoară activitate profesională să asigure venituri imediate salariaților săi și, prin urmare, creșterii puterii de cumpărare a acestora.
5. **Solicităm includerea unor măsuri care ar limita nivelul taxelor locale stabilite individual de fiecare administrație locală.** Înțelegem că Guvernul susține ideea de a plafona taxele locale, însă în situația actuală de criză, nu se poate efectua o consultare necesară cu CALM în vederea aprobării unor astfel de modificări. Totodată, venim cu rugămintea de a implementa măsuri tranzitorii în contextul crizei epidemiologice pentru a sprijini mediul de afaceri și a limita nivelul taxelor locale achitate pe teritoriul Republicii pentru a asigura proporționalitatea și uniformitatea aplicării acestora.
6. **Introducerea normelor care prevăd expres deductibilitatea integrală pentru scopuri fiscale a tuturor** cheltuieli suplimentare suportate de contribuabili (inclusiv toate tipurile de donații efectuate de contribuabili, precum și cheltuieli aferente transportării angajaților) în anul curent pentru prevenirea, eradicarea și combaterea COVID-19. Considerăm necesară aceasta măsură pentru a crea un cadru legislativ transparent cu excluderea posibilității interpretării din partea autorităților fiscale cheltuielilor suportate de companii și persoanele care desfășoară activitate profesională în aceasta perioadă ca fiind excepționale și, prin urmare, nelegate de activitatea ordinară de întreprinzător.
7. **Anularea obligativității plății impozitului pe venit în avans pentru anul 2020.** Salutăm intenția statului pentru a susține mediul de afaceri prin amânarea termenului pentru plata impozitului pe venit în rate pentru primul trimestru al anului 2020 până pe 25 iunie 2020. Totodată, având în vedere condițiile economice actuale, există mare probabilitate ca mai mulți contribuabili vor înregistra pierderi fiscale aferente anului 2020. În acest sens, orice achitare prealabilă a impozitului pe venit în rate ar bloca efectiv sume considerabile de lichidități care pot fi îndreptate spre menținerea activității de afaceri. Considerăm extrem de important ca statul să asigure mediului de afaceri nivelul maxim posibil al lichidităților, prin obligativității plății impozitului pe venit în avans în rate pentru anul 2020.
8. **Permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului, precum și plățile în favoarea**

salariaților pentru servicii medicale în mărime de până la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv. La momentul actual deducerea unor astfel de cheltuieli este permisă doar în limita de 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută (și anume, 2.028 MDL anual per salariat), iar suma cheltuielilor ce depășește această limită nu se permite spre deducere și se impozitează cu impozitele salariale atât la nivelul salariaților, cât și la nivelul angajatorilor. Majorarea limitei de deducere / neimpozitare a cheltuielilor anuale suportate de angajatori pentru asigurarea facultativă a salariaților ar motiva angajatorii să apeleze la serviciile de asigurare medicală facultative ceea ce ar reduce esențial presiunea financiară asupra sistemului medical actual.

9. **Instituirea mecanismelor de susținere financiară a companiilor prin crearea unor sisteme de creditare guvernamentală pe termen scurt pentru companii fără dobânda pe perioada crizei.** Considerăm extrem de important ca statul să vină în ajutorul companiilor prin acordarea unor „injecții” în activitatea acestora sub forma creditelor pe termen scurt fără dobândă. Astfel de intervenții vor asigura posibilitatea companiilor de a se reechilibra, revenind la nivelul de profitabilitate astfel onorând toate obligațiile fiscale în relațiile sale cu bugetul de stat.

Măsurile enunțate mai sus reprezintă acele măsuri care sunt prioritare la moment, în contextul proiectului de lege aprobat. EBA Moldova nu se va limita la propunerile invocate supra, dar va reveni cu alte propuneri aferente gestionării crizei date.

În același timp, chiar dacă la momentul actual este prematur să vorbim de anumite măsuri de susținere a mediului de afaceri post-criză, ne rezervăm dreptul să revenim cu propunerea unor astfel de măsuri la etapa ulterioară.

Reieșind din cele menționate, solicităm respectuos luarea în considerare propunerile înaintate și de asemenea subliniem despre deschiderea și susținerea EBA Moldova în depășirea situației actuale de criză din Republica Moldova.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA

Director Executiv

Asociația Businessului European

+373 78 259 999

Str. Vlaicu Pârcălab, 30

